

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izloži vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katoličnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroška cesta št. 5, v sprejemni naročnino, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Državni zbor — zaključen.

Delo ni šlo naprej! Prepričani med Čehi in Nemci iz Češkega so postajali vedno bolj srditi, zato je ministrski predsednik Bienenrth porabil takoj prvo priliko in zaključil državni zbor. Voditelj trgovskega ministrstva dr. Mataja se je v svojem govoru izrazil o češkem jeziku precej prezirljivo, Čehi so zahtevali, da mora Mataja prezirljive besede preklicati, Nemci so nasprotno zahtevali, da jih ne sme preklicati, oboji so pretili z obstrukcijo, za to pa si je Bienenrth pomagal iz te zagate s tem, da je državni zbor zaključil.

Kadar se državni zbor zaključi, prenehajo vsi odseki, veljavo izgubijo vsi predlogi, interpelacije se vržejo v koš, in ko se sestavi zopet državni zbor, mora se vse nanovo voliti in sestaviti. Z zaključanjem se torej pometejo mize državnega zbora prav čisto. Tudi nujni predlogi padejo v vodo, kar je v sedanjem trenutku Bienenrthu gotovo dobro došlo, kajti blizu 40 nujnih predlogov je zastavljalo pot dnevnemu redu in s tem tudi pot do vladnih predlogov.

Državni zbor je vedno bolj ono torišče, na katerem se češki Nemci in Čehi med seboj lasajo. Vsi drugi narodi morajo gledati te prepire, med tem državni zbor ničesar ne dela in cela država in vsi narodi imajo škodo. Sedaj je ležalo mnogo vevlačnih predlogov na mizi državne zbornice, vevlačnih posebnih za kmečko in delavsko ljudstvo, a nemški in češki poslanci s Češkega niso pustili državnega zbora delovati. Državni zbor mora postati torišče, kjer lahko pridejo vsi narodi do besede. To se dosedaj ni moglo zgoditi. Trebalo bi močne vlade, ki bi naredila na Češkem premirje med obema narodoma in s tem dala tudi drugim narodom v državi priliko, da pridejo do besede.

Ministrski predsednik Bienenrth, tako vsaj pravijo, hoče sestaviti tako vlado, ki bo pripomogla državnemu zboru do dela. In listi že prinašajo imena mož, koje namerava poklicati v svoj kabinet. Seveda je vse, kar se tiče posameznih ministrskih kandidatov, le ugibanje časniki. Bienenrth ima gotovo druge kandidate nego časniki. Nazašnje pa še ima pravico cesar, da si sam po svoji volji izbere ministre, kakor mu ugajajo. Vkljub temu prinašamo en seznam ministrskih kandidatov, kakor krožijo po dunajskih časnikih.

Ministrski predsednik: baron Bienenrth; minister za notranje zadeve: baron Haerdil; domobran-

ski minister: podmaršal Georgi; justični minister: baron Call; naučni minister: grof Stürgh; trgovski minister: dr. Weisskirchner; poljedelski minister: sekijski šef Pop; železniški minister: dr. Deršata; del. minister: grof Wickenburg; finančni minister: vitez Bilinski; poljski minister: vitez Abrahamovič; češki minister: dr. Začek; nemški minister: doktor Schreiner. Zatrjuje se, da bo ministrstvo v četrtek, ko izide naš list, že proglašeno v uradnem dunajskem listu. Mogoče je torej, da bomo imena novih ministrov že prinesli med najnovejšimi vestmi.

Novo ministrstvo bo imelo nalogo, da naredi mir med češkima narodoma in da omogoči državnemu zboru delovanje. Ako se mu to ne bode posrečilo, pa bo državni zbor razpuščen, in še letos bomo imeli nove volitve.

Poznavatelji političnih razmer trdijo, da bodo v državnem zboru trpeli prepričani med Nemci in Čehi naprej, in da gotovo pride do novih volitev. V novem državnem zboru pričakujejo posebno krščanske in socialdemokratske stranke veliko pomnožitev svojih mandatov, dočim je upati, da bodo vse liberalne stranke, ki žive samo od prepričev, prišle zopet oslabiljene nazaj.

Slovensko vseučilišče?

Naše ljudske stranke so dosedaj vedno odkrito in navdušeno hodile z liberalnimi strankami vred v boj za slovensko vseučilišče, ker so prepričane o velikem prosvetnem pomenu vseučilišča za vsak narod. Dogodki zadnjih časov pa so taki, da bodo ljudske stranke prisiljene iti svojo pot v vseučiliščnem vprašanju ter postaviti zahtevo: Dajte nam katoliško slovensko vseučilišče!

V liberalnih strankah se med mlajšimi pristaši, osobito pa med akademično mladino, odločno odklanja misel, da bi novo vseučilišče imelo tudi bogoslovno fakulteto. Zahtevajo vseučilišče brez bogoslovja, in med liberalno mladino v Gradcu in na Dunaju je baje prišlo še tako daleč, da so skupni vseučiliščni odbori katoliških in liberalnih dijakov v razpadu. Liberalci so s tem nastopom slovensko vseučiliščno vprašanje spravili, že ne v nevarnost, pa vendar v ozadje.

Prinesli smo to vest, da slovenski svet pravčasno spozna, kako liberalci vsepovsodi razdirajo, in da so tudi v vseučiliščnem vprašanju sedaj, ko so

ga katoliške stranke spravile v politično ospredje, začeli razdor in strankarstvo. Njim se ne gre za slovensko vseučilišče, ampak za svobodomiselno, brezversko vseučilišče.

Katoliške stranke pa morajo sedaj postaviti zahtevo: katoliško slovensko vseučilišče! Čutili smo v sebi moč, da izvajemo slovensko vseučilišče ne glede na svetovno naziranje bodočih profesorjev na bodočem vseučilišču, to moč hočemo sedaj izrabiti v doseg strogo katoliškega slovenskega vseučilišča.

Politični ogled.

— Stališče „Slovenskega kluba“ napram zaključanju državnega zbora. „Slovenski klub“ se je zbral v soboto na posvet in je soglasno sklenil, da objavi sledečo izjavo: „Slovenski klub“ odobrava, da se je državni zbor zaključil in tako rešil ljudski zastop iz sramotnega položaja, ki je bil škodljiv ljudskemu blagru in kvarljiv državnim financam. Vlada se poziva, da ustvari predpogoje za uspešno delovanje parlamenta in potem čimprej zopet skliče državni zbor.

— Deželnozbornske volitve na Koroškem. Volitev poslancev iz splošnega (četrtga) volilnega razreda je določena na 24. marca. Volitev poslancev iz 3. volilnega razreda se bo vršila 29. marca. Volitev poslancev iz volilnega razreda mest, trgov kot takih in industrijskih krajev, kakor tudi trgovske in obrtne zbornice je določena na 1. april. Iz volilnega razreda veleposestev se bodo vršile volitve 5. aprila.

— Podpiranje kmetijskega združništva na Ogrskem. Poljedelski minister ogrski je postavil v proračun za to leto vsoto 694.006 K za podporo kmetijskim združbam.

— Turčija in Bolgarija. Po „Ikdamu“ sta dve angleški banki ponudili Turčiji za slučaj, da sprejme ruski predlog glede poravnave rusko-turškega spora, 125 milijonov frankov posojila, za katero bi trebalo zastaviti turške obroke na vojni odškodnini. Neki listi pišejo, da je pogodba z bankama že sklenjena in da je Turčija sprejela že pol milijona na račun. Po drugih vesteh je Rusija ponudila plačati na račun Bolgarije 120 milijonov frankov ter se zato odpove vojni odškodnini za dobo 16 let. Turška vlada bi rada o tej priliki poravnala ves svoj vojni dolg

PODLISTEK.

Marko in Tomaž.

Spisal J. Z.

(Koniec.)

„In potem sem mu povedal, da si ti pivo spil in si pojedel; on se je začel hudovati in razgrajati, jaz sem mu seveda čisto po resnici („po resnici“) je zopet še posebno naglašal) povedal, da midva nisva nič vedla o tem.“

S čisto nedožnim obrazom me je pogledal, samo obzrlujoč, da me je moral „čisto po resnici“ tako priporočiti. Jaz nisem vedel, se bi jezil ali bi kdel ali obadva nabil; ker se pa nisem čutil popolno nedolžnega, sem se samo kregal zaradi laži.

Marko se je naredil zaradi tega razžaljenega, in Tomaž, ki je bil ravno isti slepar kakor črevljar, je še bil tako nesramen, da mi reče:

„Ja — midva sva gospodu (to je naglasil) korporatu itak rekla, da bi ti bila branila, če bi bila vedela, da je to za njega.“

Pri tem me je pogledal tako pomilovalno, da bi se bil kamnu zasmilil ter začel nad menoj hudodelcem zdihovati. Naenkrat se pa začeta oba smejati in krohotati, da so se šipe tresle. Na — čakajta! pri fetroah me ne bosta dobila!

„Marko, ali veš za koga so bile jetrce?“ vprašam previdno.

„Ne, morda za te“, je bil odkritosrčen odgovor.

„Ne, za korporala.“

„Ce sem mislil, da bosta od groze pokopala na tla, sem se zmotil, kajti oba zaključata s karajočim

glasom: „Zakaj nama tega nisi prej povedal; niti do-
teknila bi se ne bila.“

Tu imaš vraga — zopet sem bil jaz kriv!

Do noči sem se izogibal Franceljna, kakor miš pasti in prišel sem v spalnico, ne da bi ga srečal. Moja postelja je bila kar pri vratih. Ko se hočem vleči, zapazim, da je že nekdo notri. Bil je Tomaž.

„Kaj pa spaka delaš tukaj?“ ga stresem.

„Vem, vem“, zazeha ta po dolgem tresenju. „Jutri bi rad začel zgodaj delati in naročil sem dnevni šarži, da me zbudi; da vas ne moti, sem se vlegel k vratom. O-ao-ah“, zazeha, še par vzdihljajev, obrne se in spal je. „Pač dobra duša, Tomaž“, sem si mislil ter sem se vlegel v drugem kotu v njegovo posteljo. Zdelo se mi pa je, kakor bi slišal pritažen smeh — pa mogoče sem se motil.

Sanjalo se mi je, da je stala deklica, ki mi je dala pivo za Franceljna, na nekem sodu, v vsaki roki par vrčev piva. Mene je strašno mučila žeja in dirjal sem k njej, tresnil ob njo in pivo se mi je vliło po meni. — Prebudim se. — Kaj? tam v moji stari postelji — kakor bi voda tekla — in zraven glas: „Čakaj, spaka spačena, jaz ti bom pokazal tuje pivo piti, izročen si žrepi, ti vrag ti požrešen! Tu imaš zdaj!“ In pri tem se je vtila cela ploha iz škafe, ki ga je zvrnil Francelj na ubogelega Tomaža, kateri se je zvil in stokal pod mrzlo ploho v mokri postelji. „Gospod korporal, krivega imate“, je komaj spravljal iz sebe ter stegnil prosoče svoje roke proti njemu.

„Na, imaš prav, Tomaž“, sem si mislil v svoji postelji ter se nekrščansko veselil smole svojega tovariša. Francelj pa je zginit kakor kafa. Medtem je pridral skoz in skoz moker Tomaž k meni, res obžalovanja vredna postava ter ves divji zavpil nad

menoj: „Ciganski škric, ti prokl... Mislim sem, da bo najprej moja postelja polil, zdaj je pa tvoja in jaz sem moker ko žaba. Med tem, ko bi tebe polival, bi že bil vsel.“

„Aha — za to je šel k vratom spat, kjer je bila moja postelja. Prav se ti je zgodilo, zlodej, pa kaj me to briga?“

„Bodi tako dober in pusti me v moje lastno gnezdo“, začne zopet prositi. Jaz pa tega nisem hotel. Niti na misel mi ni prišlo, da bi šel mogoče v svoje mokro ležišče. Med tem pride tudi Marko k nama.

„Veš kaj“, reče, „Tomaž naj se vleže v mojo posteljo, jaz v njegovo in ti pa v eno drugo praznino.“ Meni je bil ta nasvet, ki ga je Marko z resnim obrazom in na videz brez posebnega namena stavil, všeč. Kmalu smo zopet dreto vlekli. Spal sem slabo. Velik hleb siru se je kotal proti meni, od druge strani se je pa vliło pivo proti meni. Zbudil sem se. — Pa res — zopet sem čul vodo šumeti. Ozrem se po sobi in v mesečini zapazim Franceljna, ki je stal pri Tomaževi postelji ter vhlaval s škafo vodo na Marka, ki je v njej ležal.

„Vidiš vrag“, se je veselil Francelj, „zdaj sem pa dobil pravega“ ter tresel nov curek Marku v obraz.

Ta je rjul kakor lačen bik ter se prometaval po mokri postelji.

„Tristo namazanih mačk, duša pasja, kakšne stvari pa uganjaš s starim služabnikom, capin, capinski!“

Ta pa pozabi, ko zapazi pomoto skoraj dihati, tako je bil iznenaden. Med tem je kdel in se hudoval Marko naprej na vse mogoče in nemogoče nad

napram Rusiji, deloma z najetjem posojila, deloma z milijoni, ki jih dobi od Avstrije. Položaj se ni jasen.

— **Srbske zahteve.** Srbska vlada je poslala velelilam, ki so podpisale berlinsko pogodbo, spomenico, v kateri naglašajo, da je aneksija ustvarila za Srbijo veliko nevarnost, ter predlaga, naj bi se ravnotežje na Balkanu zagotovilo s tem, da dobijo Bosna in Hercegovina samoupravo pod nadzorstvom velelil, da se zamorete docela samostojno razvijati. Avstro-Ogrska bi priključeni deželi vladala brez ozira na narodnost, prebivalstva, in gospodarski razvoj Srbije bi bil otežkočen, ker bi jo od vseh strani oklepala in ovirala avstro-ogrška premoč. Končno zahteva Srbija pas zemlje za zvezo s Črnogoro in Jadranskim morjem.

— **Srbija hoče vojsko.** Vojni minister Živković je v finančnem odseku skupščine izjavil, da je vojska neizogibna in naj mu zato skupščina dovoli 40 milijonov kredita. Nekateri pravijo, da s tem denarjem izvestni generali dobro živijo. S temi 40 milijoni bo minister baje v stanju v 8 tednih spraviti skupaj 250.000 mož in 50.000 prostovoljcev. Vojska bo začetkom maja. Vojni minister je vse inozemske tvrdke brzojavno pozval, naj se žurijo. Prestolonaslednik igra zopet veliko vlogo. — Spomenice na velelilosti, v kateri se zahteva samostojnost Bosne in odstop ozemlja na jugu Bosne Srbiji in Črni gori, Srbija še ni odposlala. V Petrogradu s spomenico niso zadovoljni. Francija je svetovala belgradskemu ministru, naj se z Avstrijo začne naravnost pogajati. — Konferenca (zborovanja) itak ne bo. — Srbi sami pa tako mislijo: Velelilosti res ne bodo odločile v srbskem smislu. Zato pa je dobro, da mobiliziramo in ustvarimo med nami in Avstrijo tak položaj, kakoršen je zdaj med Bolgarijo in Turčijo. Potem bodo velelilosti v interesu miru primorane posredovati. Ampak v takem slučaju bodo Srbi morali zelo odnehati, ker jih, če bodo zahtevali do zadnjega odstop ozemlja ali pa celo samostojnost Bosne, nobena velelilost ne bo obvarovala prave vojske z Avstrijo.

Mala politična naznanila.

Dne 5. februarja: V naučnem ministristvu so se včeraj pričela posvetovanja o učenem načrtu za italijanščino po srednjih šolah z italijanskim in nemškim učenim jezikom. — V ogrskem državnem zboru je izjavil ministrski predsednik dr. Weckerle, da morata samostojni pravni osebi „Avstrija“ in „Ogrska“ v gotovih zunanjih zadevah skupno nastopati. — Turčija mobilizira III. armadni zbor. — „Jenigazetta“ izjavlja, da je zdaj sporazum med Avstro-Ogrsko in Turčijo gotov. Bojket se zato konča. — Bolgarska vlada je prejela skupno spomenico velesil radi vojaških korakov na bolgarsko-turški meji.

Dne 6. februarja: V ponedeljek se snide v Sarajevu pod predsedstvom barona Benka komisija, ki prouči načrt bosanske ustave. Povabljenih je devet moslinov, sedem pravoslavnikov, pet katolikov in en žid. — Srbska vlada je sklenila nabaviti večje število vojnih avtomobilov. — Iz Skoplja poročajo, da je bolgarska vlada razdelila med vojaštvo ob meji melinitne bombe. — Turško vojno ministristvo je naročilo v Düsseldorfu za sedem in pol milijonov mark streliva. — V Albaniji se širi agitacija proti ustavi. V Sandžaku utegne nastati vstaja. — Angleški listi poročajo, da nastane na Angleškem najbrž ministrska kriza (prevrat) in da odstopijo trije ministri.

Dne 7. februarja: Zasedanje češkega deželnega zbora, ki je bilo odgojeno, je bilo včeraj zaključeno. — Rusija zapustila Srbe. Na tabli srbskega konzulata v Moskvi je nabit razglas: Prostovoljci za Srbijo se več ne sprejemajo. — Češki narodni svet in češki poslanci so sklenili, da izdajo oklice, ki pozivajo praško prebivalstvo, naj ostane mirno in naj se ne pusti zapeljati do izgredev. — V sienski okolici v Italiji se je vnel hud boj med kmeti in orožniki, ki so hoteli zapreti dva kmeta. Kmetje so obkolili orožnike in jim hoteli iztrgati kmeta. Orožniki so na to

ne. Francelj pa je pobral škaf ter zginil ves poparjen. Tomaž, ki se je seveda tudi zbudil, je stokal in zdihoval od samega veselja in škodoželjnosti. Tudi meni je srce poskakovalo od veselja. Marko je mislil, da pride najbrž on na vrsto, zato je šel v Tomažovo posteljo spat, pa se je vrezal.

Kmalu smo se pomirili. Tomaž je spaval spanje sicer nepravilnega, vendar pa zadovoljnega, Marko pa je še dolgo klel in se hudoval.

In kaj je bilo prihodnje jutro? Hočem na kratko povedati. Najprej sem se jima seveda pošteno smejal, da sta dobila zaslužen plačilo za svoje izdajstvo. — Tomaž je vzel zopet v dele razcapane hlače, Marko pa holan črvelj, klel in prisegal Francelju večno maščevanje.

Ob predpisani uri sem šel v pisarno, k predstojniku Francelju. Ko me zapazi se malo zdrzne, se obrne vstran ter zamrmra nekaj o prokletem škriču. Jaz pa začnem pripovedovati, da se bosta ona dva pritožila radi ponečrjenih nemirov. Francelj se je vstrašil, ker je bil že enkrat zaradi tega kaznovan. Obiljnil sem mu, da bodem posredoval med obema strankama, kar se mi je tudi posrečilo. Zvečer pa smo v bližnji krmi pri pivu popolnoma potrdili mir, seveda na Franceljeve stroške.

ustrelili dva kmeta, več drugih pa zaprli. — Ruski vojni minister je sklenil, da pomnoži sibirskie garnizije za cel armadni zbor, da bo pripravljen za morebitni japonski napad.

Dne 8. februarja: V Pragi se je vršil včeraj shod, ki se ga je udeležilo do 1500 čeških uradnikov. Sklenili so resolucijo, ki obseja znani poštni ukaz in postopanje hebskih Nemcev proti češkim poštnim ambulancom. — Ob včerajšnjem bumlu nemških buršev v Pragi se je na Prikopu zopet zbrala velika množina demonstrantov, tako da je nastopila policija proti njim in jih razkropila. — Srbski vojni minister je naročil 22 milijonov patron za puške, ki se morajo poslati v Srbijo v najkrajšem času. — Listi poročajo, da nameravajo Japonci anektirati (priključiti) Korejo.

Dne 9. februarja: Po najnovejših poročilih se sestane zbornica zopet sredi marca. — Na Nižjeavstrijskem so se vršile včeraj dopolnilne volitve v deželni zbor. — Italijanski kralj je podpisal odlok, ki razpušča italijansko zbornico. Nova zbornica se snide 24. marca. — Angleški kralj in kraljica obiščeta danes nemškega cesarja v Berlinu.

Razne novice.

* **Promoviran** je bil dne 6. t. m. na graškem vseučilišču za doktorja filozofije cand. phil. Vinko Zupan.

* **Prvi doktorji** živinozdravilstva so bili promovirani dne 7. t. m. na dunajski živinozdravniški visoki šoli.

* **Iz pravosodne službe.** Pravni praktikant pri okrožnem sodišču v Mariboru, g. Mirko Jurič je imenovan za avskultanta. Posilinemec!

* **Razpisano** je mesto stalne učiteljice na štiri-razredni ljudski šoli pri Sv. Ani na Krembergu. Prošnje do 28. t. m.

* **Razpisana** je služba porečnega čuvaja na Savi na Čatežu pri Brežicah (60 K). Prošnje do 15. sušca 1909 na c. kr. deželno vlado.

* **Iz šole.** Deželni šolski svet je v svoji seji 4. t. m. odredil, da se razširi štiri-razredna ljudska šola s slovenskim učenim jezikom v Laškem trgu v pet-razredno. — Nastavljena je za stalno učiteljico pri Sv. Antonu v Leskovcu stalna učiteljica v Dobovi, Terezija Potočnik-Počar. Stalni učitelj Anton Čeh v Radgoni je stopil v stalni, stalna učiteljica v Gornji Polskavi, Marija Negovetič, v začasni pokoj.

* **S. K. S. Z.** Zadnja odborova seja je zopet v lepi luči pokazala uspešno delovanje S. K. S. Z. v prid ljudske izobrazbe. Socialni tečaj, ki ga je priredila januarja v Ptuj, je dobro izpadel. Nadalje se je vršil socialni tečaj v Brežicah in v kratkem se še en tak tečaj vrši v braslovski dekaniji. Ustanovila je na meji eno knjižnico, eno izobraževalno društvo. Eno novo društvo je prijavilo svoj pristop. Zabavni večer dne 31. jan., prva javna prireditel S. K. S. Z. v Mariboru, je bil mnogoštevilno obiskan. Govornike je poslala več društvom ob priliki prirejanj občnih zborov. Povsod, kjerkoli je potreba in so ji moči na razpolago, rada deluje v prid ljudske izobrazbe. Zato je naša dolžnost, da jo podpiramo.

* **Poziv** na slovenske zobetehnike! Po celi slovenski domovini se opaža živahno gibanje in združevanje v stanovske organizacije. Saj je umevno, kajti strokovne organizacije so prvi pogoj za gospodarski in veliko za kulturni razvoj in napredek naroda. S skupnim nastopom zamoremo vsestransko zastopati svoje stanovske interese, povzdigniti ugled zobotehničnega stanu, dajati posameznikom priliko se strokovno izobraziti itd. Torej tovariši, na delo, tudi mi se moramo združiti k delu in napredku našega stanu, k delu našega razvoja. Da zamorem v ta namen potrebno pravočasno ukreniti, prosim cenjene tovariše, da se nemudoma priključite na naslov: Hinko Kadrnka, dentist, Hórgas-Gratwein pri Gradcu. Na zdar! Hinko Kadrnka.

* **Zvišanje** odvetniških tarifov. Odbor dunajske odvetniške zbornice je predložil v četrtek, dne 4. t. m. v sporazumu z ostalimi odvetniškimi zbornicami pravosodnemu ministristvu spomenico, v kateri predlaga z ozirom na splošno draginjo, zvišane stroške in na zahtevane boljše plače uslužbencev, zvišanje odvetniških tarifov.

* **Slovenskim** enoletnim prostovoljcem v predvečer. Ker je prišel čas, da si naši enoletni prostovoljci volijo polk, pri katerem da hočejo v jeseni odslužiti svojo enoletno aktivno službo, jih je treba opozoriti na nekatere razmere, ki vladajo tuintam v posameznih polkih. Prav lahko se namreč zgodi, da prostovoljec ponesreči, če pride k polku, v katerem nekateri postopajo v nemško-nacionalnem duhu. Razmere za enoletne prostovoljce so v Trstu, Gorici, Pulju in Zagrebu še dokaj ugodne, gotovo ugodnejše kakor v Ljubljani, kjer so lani pri častniškem izpitu vrgli skoro vse Slovence, čeprav so v vseh ozirih daleko prekašali svoje nemško-nacionalne tovariše.

* **Krščanska** strokovna društva v Avstriji. V zadnjih dneh je bil na Dunaju kongres avstrijskih krščanskih strokovnih društev. Med tem ko je leta 1907 štela organizacija 63.000 članov, je štela koncem leta 1908 90.000 članov v svojih vrstah. V organizaciji so zastopani skoro vsi delavski sloji, kakor: železničarji, tekstilni, tobočni, lesni, kovinski, spedijski delavci, hlapi raznih vrst in peki. — Socialno-

demokratska strokovna društva pa so izgubila 1908 leta 8.000 članov, krščansko-socialna strokovna društva so pa dobila v istem času 27.000 članov več. Zadnji čas so krščansko-socialna strokovna društva ustanovila nove stike s papirnimi, kemijskimi in usnjarskimi delavci.

* **Ne pozabite** kolekovati vsakega pisma s kolkom „Obmejnim bratom v pomoč“. Zahtevajte po gostilnah gostilniške računske liste, ki jih je založila S. K. S. Z. v Mariboru v korist obmejnim bratom. Rabite le vžigalice v korist obmejnim Slovincem. Zahtevajte jih v vsaki trgovini. Vsa pisma pišite le na papir: „Biti slovenske krvi, bodi Slovincu ponos“; dobiva se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

* **Agrarno** banko si ustanavljajo nemški agrarci na Štajerskem. Na Svečnico se je imel vršiti prvi občni zbor, pa niso mogli doseči sklepčnosti in so se zborovalci brez uspeha razšli.

* **Nov srebrni** dvekronski denar (goldinar), katerega prično v kratkem kovati, bo imel na eni strani podobo cesarjevo, na drugi orla z znakom 2 K ter letnico kovanja. Napis se bo glasil: Franciscus Iosephus I. Imperator Austriae, Rex Bohemiae, Galliciae, Illiriae etc. (Franc Jožef I. cesar avstrijski, kralj češki, gališki, ilirski itd.). Rob bo gladek in imel vdolbene besede „Viribus unitis“ (z združenimi močmi). Premer bo znašal 27 mm.

* **G. Vid Habjanič** v Veličanah, ki je po mnenju neumnega dopisnika „Narodnega lista“ pomilovanja vreden, da ni sprejet med najuglednejše svetinske farane, pošilja „Slov. kmečki zvezi“ za to neumno čekarijo 4 K in obljubi za vsak nadaljni napad dati zopet 4 K. Liberalni dopisnik, zdaj pa le na delo za „Slovensko kmečko zvezo“.

* **Kako** delajo Nemci! Nemški „Schulverein“ je razvil v zimskem času podvojeno delavnost. Povsod se prirejajo pustne veselice društvu v prilog. Na „Hilnteichu“ pri Gradcu je bila nedavno za društvo velika veselica na ledu. Prodalo se je nad 7000 vstopnic. V Jablanici (Gablonz) se je nabralo lani v jubilejno pušico nad 5000 K. Koledar se je razprodal že v 2. izdaji. Dohodki so se zvišali od 417.000 kron v letu 1907, na 912.000 K v letu 1908. Potemtakem ni čudno, da je „Schulverein“ v minolem mesecu lahko razdelil 48.000 K.

* **Kaki** so liberalci! V Vipavi je umrl pred kratkim Janez Lavrenčič, poštenjak od nog do glave, ki mu je bil na sru edino le blagor ljudstva. Bil je načelnik cestnega odbora. Takoj po smrti pa je vdova vse knjige in stvari, zadevajoče cestni odbor, izročila županu Petroviču. Petrovič, ki je le na priporočilo rajnega prišel v cestni odbor, je s svojim tajnikom pregledal knjige in našel, o radosti, da manjka v blagajni 2000 kron. Po vsem liberalnem taboru so napadali pokojnika, češ, da je poneveril teh 2000 kron, in župan Petrovič je poslal vdovi pismo, da naj ta dva tisoč takoj plača. Vsakdo si lahko misli, kak udarec je bil to za žalujočo vdovo. Toda žarki liberalnega solca so kmalu zatonili za vipavskimi griči. V blagajni je bilo res za 2000 K denarja manj, a so našli zato med drugimi akti hranilno knjižico za 2000 K. Vsak pošten človek bi skušal popraviti storjeno krivico, v kolikor se da sploh popraviti, toda tem liberalnim kavalirjem se ni zdelo vredno, da bi se opravičili pri globoko užaljeni vdovi. To je sedaj zahvala za plemenito delovanje blagega pokojnika. Dobro je, da je stvar hitro razjasnjena, ter sedaj liberalci nimajo kosti, ki bi jo glodali.

* **V obmejnem Slovincu:** Na pogrebni mladenci Alojzija Orozel v Šaleku pri Velenju so se nabrali za obmejno Slovence K 630. — **Za „Društveni Dom“** v Št. Ilji: Neimenovan 1 K notar Stupica, št. Lenart 10 K, dr. Jortela 25 K, dež. odb. Rabič 3 K, pri majnih družbi v Št. Lovrencu na Dr. polju nabral naš vrli Martin Fošner 2 K 50 v. Ob vsaki priliki, posebno sedaj pri gostijah se spominjate obmejnih Slovencev in Društvenega Doma v Št. Ilji.

* **Podpornemu** društvu organizat v s sedežem v Celju so darovali p. n. gospodje: I. Jurčič, nadj. in dekan v Vuzenici 10 K, M. Zagajski, Mislinje 50 K, I. Ogradi, mil. opat v Celju 20 K, dr. Sourek v Mariboru 5 K, J. Kavčič, kanonik v Mariboru 5 K, dr. A. Schvab v Celju 10 K, Fr. Petek, trg. na Ljubnem 5 K, I. Atteneider, žup. na Polzeli 4 K, Al. Arzenšek, žup. Vitanje 4 K, A. Kolar, žup. St. Ilj — Velenje 4 K, Iv. Goršek, vikar Celje 4 K, I. Kolarič, žup. Pakla 4 K, A. Pučnik, kapl v Celju 4 K, I. Bezenšek, žup. Čadran 4 K, Mat. Štekl, žup. Sv. Peter nade Mariboru 4 K, Iv. Pajter, žup. Sv. Rupert v Slov. gor. 4 K, dr. Jančič, žup. Sv. Peter v Sav. dol. 4 K, Iv. Simončič, stolni vikar 4 K, Iv. Horjak, kaplan v Kapelah 4 K, Eduard Janžek, žup. Sv. Marieta 4 K, R. Vavčar, žup. Sv. Jodert 4 K, A. Fiser, žup. Mozirje 2 K, I. Musi, kapl. Pakla 2 K, Greg. Presencnik, žup. Frankolovo 2 K, J. Ozmič, kaplan Griže 3 K, P. Rath, žup. Sv. Ilj Mi-linje 2 K, Greg. Dupelnik, žup. Sv. Francšek 2 K, K. Preker, žup. Kapela 2 K, Jer. Voh, kanonik Maribor 2 K, I. Lenard, nadžup. Sartin Slov. Gradec 5 K, J. Kolarič, žup. Sv. Miklavž nad Laškimi 8 K, I. Zupančič, žup. v Goročah 1 K, Dav. Agrež, Sv. Janž Puj 1 K, M. Vavpotič, župnik Podsedca 2 K, Er. Lom Sv. Peter, Mež ob Dravi 1 K. Oj zadružnega tečaja od 1. do 16. januarja 5 K. Skupa 228 K. Za v-te te blage darove se odbor podpornega društva organizatov najsrčneje zahvaljuje. Jakob Škraber, blagajnik.

Mariborski okraj.

m Maribor. Nevarno je obolel bogoslovski profesor č. g. Franc Feuš.

m V Mariboru se je 4. t. m. ustrelil železniški asistent Josip Čížek. Zadel se je v srce. V pismu je izrazil željo, naj so njegovo truplo porabi za anatomične syrhe. Vzrok samomora ni znan.

m Maribor. Samomor vojaka. Dne 3. t. m. je umrl v tukajšnji vojaški bolnišnici 21 letni pešec Fr. Kumer. Služil je pri tukajšnjem polku št. 47, pri 12. stotniji. Dne 15. prosinca popoldne si je prestrčil s službeno puško prsi, in sicer vsled tega, ker ni mogel več prenašati trpinčenja, zasramovanja in seka-